

Metodické stanovisko k § 190a zákona o státní službě

Článek 1

Odklad zániku pracovního poměru (§ 190a odst. 1 ZSS)

(1) Účinností ustanovení § 190a odst. 1 ZSS dochází k **odkladu zániku pracovního poměru** všech zaměstnanců uvedených v § 190 odst. 1 ZSS¹, kteří

a) do 31. 8. 2015 **požádali** o přijetí do služebního poměru podle § 190 odst. 1 písm. c) ZSS, ale **nebyli do něj přijati** proto, že **nesplňovali - jako jediný - předpoklad vzdělání** stanovený ZSS pro služební místo, na které měli být na základě systemizace zařazeni [§ 190a odst. 1 ve spojení s § 25 odst. 1 písm. e) a přílohou č. 1 k ZSS]²;

b) do 31. 8. 2015 **nepožádali** o přijetí do služebního poměru podle § 190 odst. 1 písm. c) ZSS a **nesplňovali - jako jediný - předpoklad vzdělání** stanovený ZSS pro služební místo, na které měli být na základě systemizace zařazeni [§ 190a odst. 1 ve spojení s § 25 odst. 1 písm. e) a přílohou č. 1 k ZSS].

(2) Zaměstnance uvedené **v odstavci 1 písm. a)** identifikuje služební orgán **ze správních spisů vedených k řízení o jejich žádostech o přijetí do služebního poměru** podle § 190 odst. 1 písm. c) ZSS. Součástí těchto spisů musí být rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přijetí do služebního poměru, a to pro nesplnění – jako jediného - předpokladu vzdělání podle § 25 odst. 1 písm. e) ZSS³. Bylo-li rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přijetí do služebního poměru vydáno pro nesplnění jiného předpokladu nebo pro nesplnění předpokladu vzdělání a jiného předpokladu, nejedná se o tuto skupinu zaměstnanců, ale o zaměstnance, jejichž pracovní poměr zaniká dle § 190 odst. 5 ZSS uplynutím 30. 6. 2017 a jimž při tomto způsobu zániku pracovního poměru přísluší odstupné podle pracovníprávních předpisů.

(3) Zaměstnance uvedené **v odstavci 1 písm. b)** identifikuje služební orgán **z jejich osobních spisů**, z nichž musí být zřejmé, že k 31. 8. 2015 nesplňovali – jako jediný - předpoklad vzdělání podle § 25 odst. 1 písm. e) ZSS³, resp. nesmí být zřejmé, že by k 31. 8. 2015 předpoklad vzdělání splňovali, nebo že by nesplňovali kromě předpokladu vzdělání i jiný předpoklad. V těchto případech se nejedná o tuto skupinu zaměstnanců, ale o zaměstnance, jejichž pracovní poměr zaniká dle § 190 odst. 4 ZSS uplynutím 30. 6. 2017.

(4) Pracovní poměr zaměstnanců uvedených v odstavci 1 **nezaniká uplynutím 30. 6. 2017**, ale **zaniká až uplynutím 31. 12. 2021**. Při případném zániku pracovního poměru uplynutím 31. 12. 2021 bude zaměstnancům uvedeným v odstavci 1 písm. a) příslušet **odstupné**⁴ podle pracovníprávních předpisů (§190a odst. 5 ZSS a contrario).

(5) Odklad zániku pracovního poměru má sloužit k doplnění chybějícího vzdělání a po jeho doplnění **umožnit přijetí** zaměstnanců uvedených v odstavci 1 do služebního poměru na dobu neurčitou na základě jejich písemné žádosti podané nejpozději

¹ Viz čl. 5 Metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2015, kterým se stanoví podrobnosti ke vzniku služebního poměru dosavadních zaměstnanců ve služebních úřadech.

² Jedná se o zaměstnance, kteří nebyli přijati do služebního poměru proto, že jim **nebyla udělena tzv. výjimka z předpokladu vzdělání** (§ 201 ZSS), a to buď proto, že se v pracovním poměru v té době ještě dlouhodobě neosvědčili, nebo proto, že nesplňovali předpoklad středního vzdělání s maturitní zkouškou (popř. předpoklad středního vzdělání s výučním listem pro služební místa zařazená v 5. platové třídě).

³ Služební orgán se nezabývá otázkou, zda při podání žádosti o přijetí do služebního poměru podle § 190 odst. 1 písm. c) ZSS zaměstnanec splňoval podmínku praxe podle § 190 odst. 1 písm. d) ZSS, nebo nikoliv.

⁴ Viz čl. 11 odst. 4 a 5 Metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2015, kterým se stanoví podrobnosti ke vzniku služebního poměru dosavadních zaměstnanců ve služebních úřadech.

do 31. 8. 2021. **Výjimku z povinnosti doplnit si chybějící vzdělání ZSS předpokládá** pro ty ze zaměstnanců uvedených v odstavci 1, kteří předpoklad vzdělání sice nesplňují, ale v den podání žádosti dosáhnou **věku nejméně 50 let a alespoň 20leté praxe** ve výkonu činností podle § 5 ZSS nebo činností obdobných ve správních úřadech, v obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, krajských úřadech, institucích Evropské unie nebo mezinárodních organizacích. I těm se odkládá zánik pracovního poměru automaticky do 31. 12. 2021 pro doplnění si chybějícího vzdělání, avšak zároveň se mimořádně umožňuje i jejich přijetí do služebního poměru bez doplnění si chybějícího vzdělání, pokud o přijetí do služebního poměru požádají písemně **do 31. 8. 2017**.

Článek 2

Nárok na přijetí do služebního poměru (§ 190a odst. 2 ZSS)

(1) **Ustanovení § 190a odst. 2 ZSS** zakládá nárok zaměstnanců uvedených v článku 1 odst. 1 tohoto stanoviska na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou, pokud **do 31. 8. 2017** písemně **požádají** o přijetí do služebního poměru a **v den podání žádosti**

a) jsou státními občany České republiky, občany jiného členského státu Evropské unie nebo občany státu, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru,

b) dosáhli věku 50 let

c) jsou plně svéprávní,

d) jsou bezúhonní,

e) mají potřebnou zdravotní způsobilost,

f) mají podle systemizace vykonávat činnosti podle § 5 ZSS (jsou zařazení na služebních místech) a

g) vykonávali ve správních úřadech, v obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, krajských úřadech, institucích Evropské unie nebo mezinárodních organizacích činnosti podle § 5 ZSS nebo činnosti obdobné **nejméně po dobu 20 let⁵**.

(2) **Při splnění všech podmínek** uvedených v odstavci 1 [předpoklady podle § 25 odst. 1 písm. a), c), d) a f), podmínka uvedená v § 190 odst. 1 písm. b), věk nejméně 50 let a alespoň 20letá praxe ve výkonu činností podle § 5 ZSS nebo činností obdobných ve správních úřadech, v obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, krajských úřadech, institucích Evropské unie nebo mezinárodních organizacích] vydá služební orgán nejpozději do čtyř měsíců od doručení žádosti o přijetí do služebního poměru **rozhodnutí o přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou**. U zaměstnance takto přijatého do služebního poměru se podle § 198 odst. 1 ZSS ke dni vzniku jeho služebního poměru **nemění zařazení do platového stupně** (nejde-li o případy, kdy ke dni vzniku služebního poměru zaměstnanec splnil podmínky pro postup do vyššího platového stupně). Nemění se tedy ani započtený počet let jeho praxe, stanovený s ohledem na neplnění požadovaného vzdělání **s odpočtem** podle původní úpravy v § 4 odst. 7 a 8 nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů. Po vzniku služebního poměru se bude tomuto zaměstnanci k doposud započtené

⁵ Viz čl. 6 odst. 4 a 5 Metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2015, kterým se stanoví podrobnosti ke vzniku služebního poměru dosavadních zaměstnanců ve služebních úřadech. Z uvedeného vyplývá, že požadované činnosti nemusí být vykonávány nepřetržitě (doby výkonů požadovaných činností se sčítají), a ani u jednoho zaměstnavatele. Pro účely uznávání praxe dále není rozhodující formální označení pracovní pozice nebo její zařazení v platové třídě či v nynějších oborech služby. Rozhodující je povaha činnosti, kterou žadatel vykonával, resp. to, zda se jednalo činnosti obsahově odpovídající § 5 ZSS.

praxi (s odpočtem pro neplnění požadovaného vzdělání) přičítat další doba praxe v plném rozsahu.

(3) **Nesplní-li zaměstnanec všechny podmínky** uvedené v odstavci 1, vydá služební orgán nejpozději do čtyř měsíců od doručení žádosti o přijetí do služebního poměru rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přijetí do služebního poměru. Pracovní poměr tohoto zaměstnance zaniká uplynutím 31. 12. 2021 s tím, že § 190a odst. 3 ZSS zakládá nárok na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou, pokud zaměstnanec požádá o přijetí do služebního poměru písemně do 31. 8. 2021 a v den podání žádosti o přijetí do služebního poměru splňuje všechny podmínky potřebné pro přijetí do služebního poměru uvedené v tomto ustanovení (tedy si mj. v mezidobí doplní chybějící vzdělání stanovené pro příslušné služební místo).

Článek 3

Nárok na přijetí do služebního poměru (§ 190a odst. 3 ZSS)

(1) **Ustanovení § 190a odst. 3 ZSS** zakládá nárok zaměstnanců uvedených v článku 1 odst. 1 tohoto stanoviska na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou, pokud **do 31. 8. 2021** písemně **požádají** o přijetí do služebního poměru a **v den podání žádosti**

a) jsou státními občany České republiky, občany jiného členského státu Evropské unie nebo občany státu, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru,

b) dosáhli věku 18 let

c) jsou plně svéprávní,

d) jsou bezúhonní,

e) dosáhli vzdělání stanoveného ZSS pro služební místo, na které mají být na základě systemizace zařazeni⁶,

f) mají potřebnou zdravotní způsobilost,

g) mají podle systemizace vykonávat činnosti podle § 5 ZSS (jsou zařazeni na služebních místech) a

h) vykonávali ve správních úřadech, v obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, krajských úřadech, institucích Evropské unie nebo mezinárodních organizací činnosti podle § 5 ZSS nebo činnosti obdobné nejméně po dobu 4 let v uplynulých 10 letech.

(2) **Při splnění všech podmínek** uvedených v odstavci 1 [podmínky uvedené v § 190 odst. 1 písm. a), b) a d)] vydá služební orgán nejpozději do čtyř měsíců od doručení žádosti o přijetí do služebního poměru **rozhodnutí o přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou**.

(3) **Nesplní-li zaměstnanec všechny podmínky** uvedené v odstavci 1, vydá služební orgán nejpozději do čtyř měsíců od doručení žádosti o přijetí do služebního poměru rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přijetí do služebního poměru. Pracovní poměr tohoto zaměstnance zaniká uplynutím 31. 12. 2021.

⁶ Doplní-li si zaměstnanec potřebné vzdělání stanovené v příloze č. 1 k ZSS pro služební místo, na němž je zařazen, vznikne mu nárok na zařazení do příslušného platového stupně dle dosažené praxe (tj. bez odpočtu). Zaměstnanci tento nárok vznikne od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém si zaměstnanec doplnil potřebné vzdělání (tj. ukončil příslušné studium). Platový tarif v platovém stupni odpovídajícím délce započitatelné praxe bude v souladu s § 141 odst. 1 zákoníku práce vyplacen v měsíci následujícím po měsíci, ve kterém si státní zaměstnanec doplnil potřebné vzdělání.

Článek 4

Oznámení o době trvání pracovního poměru a o nároku na přijetí do služebního poměru

(1) Úprava § 190a vyžaduje ze strany služebních orgánů (personálních útvarů či jinak pověřených zaměstnanců) **identifikovat** všechny dotčené zaměstnance včetně zaměstnanců, jejichž pracovní poměr zanikne dle původní právní úpravy v ZSS uplynutím 30. 6. 2017, a těmto zaměstnancům o výše uvedených skutečnostech zaslat bezodkladně po nabytí účinnosti úpravy § 190a **písemné oznámení**.

(2) **První skupinou** jsou **zaměstnanci uvedení v článku 1 odst. 1 písm. a)** tohoto stanoviska. Tyto zaměstnance informuje služební orgán písemně:

a) o tom, že jejich pracovní poměr nezaniká uplynutím 30. 6. 2017, ale zaniká až uplynutím 31. 12. 2021,

b) o tom, že jim při případném zániku pracovního poměru uplynutím 31. 12. 2021 bude příslušet odstupné podle pracovněprávních předpisů,

c) o tom, že § 190a odst. 2 ZSS zakládá nárok na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou, pokud zaměstnanec požádá o přijetí do služebního poměru písemně do 31. 8. 2017 a v den podání žádosti o přijetí do služebního poměru splňuje všechny podmínky potřebné pro přijetí do služebního poměru uvedené v tomto ustanovení (tedy mj. nemusí splňovat vzdělání stanovené pro příslušné služební místo, ale musí dosáhnout věku nejméně 50 let a nejméně 20leté praxe ve výkonu činností podle § 5 ZSS nebo činností obdobných ve správních úřadech, v obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, krajských úřadech, institucích Evropské unie nebo mezinárodních organizacích),

d) o tom, že § 190a odst. 3 ZSS zakládá nárok na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou, pokud zaměstnanec požádá o přijetí do služebního poměru písemně do 31. 8. 2021 a v den podání žádosti o přijetí do služebního poměru splňuje všechny podmínky potřebné pro přijetí do služebního poměru uvedené v tomto ustanovení (tedy si mj. v mezidobí doplní chybějící vzdělání stanovené pro příslušné služební místo) a

e) o tom, že případným přijetím do služebního poměru zaniká nárok na odstupné podle pracovněprávních předpisů.

Vzor oznámení je uveden [v příloze č. 1 k tomuto stanovisku](#).

(3) **Druhou skupinou** jsou **zaměstnanci uvedení v článku 1 odst. 1 písm. b)** tohoto stanoviska. Tyto zaměstnance informuje služební orgán písemně:

a) o tom, že jejich pracovní poměr nezaniká uplynutím 30. 6. 2017, ale zaniká až uplynutím 31. 12. 2021,

b) o tom, že § 190a odst. 2 ZSS zakládá nárok na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou, pokud zaměstnanec požádá o přijetí do služebního poměru písemně do 31. 8. 2017 a v den podání žádosti o přijetí do služebního poměru splňuje všechny podmínky potřebné pro přijetí do služebního poměru uvedené v tomto ustanovení (tedy mj. nemusí splňovat vzdělání stanovené pro příslušné služební místo, ale musí dosáhnout věku nejméně 50 let a nejméně 20leté praxe ve výkonu činností podle § 5 ZSS nebo činností obdobných ve správních úřadech, v obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, krajských úřadech, institucích Evropské unie nebo mezinárodních organizacích) a

c) o tom, že § 190a odst. 3 ZSS zakládá nárok na přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou, pokud zaměstnanec požádá o přijetí do služebního poměru písemně do 31. 8. 2021 a v den podání žádosti o přijetí do služebního poměru splňuje všechny podmínky potřebné pro přijetí do služebního poměru uvedené v tomto ustanovení (tedy si mj. v mezidobí doplní chybějící vzdělání stanovené pro příslušné služební místo).

Vzor oznámení je uveden [v příloze č. 2 k tomuto stanovisku](#).

(4) **Třetí skupinou** jsou jednak zaměstnanci podle § 190 odst. 5 ZSS, tj. zaměstnanci uvedení v § 190 odst. 1 ZSS, kteří do 31. 8. 2015 požádali o přijetí do služebního poměru podle § 190 odst. 1 písm. c) ZSS, ale nebyli do něj přijati proto, že nesplňovali jiný předpoklad než předpoklad vzdělání, nebo proto, že nesplňovali předpoklad vzdělání a jiný předpoklad, a jednak zaměstnanci podle § 190 odst. 4 ZSS, tj. zaměstnanci uvedení v § 190 odst. 1 ZSS, kteří do 31. 8. 2015 nepožádali o přijetí do služebního poměru podle § 190 odst. 1 písm. c) ZSS a splňovali předpoklad vzdělání nebo kromě předpokladu vzdělání nesplňovali i jiný předpoklad. Tyto zaměstnance služební orgán informuje písemně o tom, že jejich pracovní poměr zaniká ze zákona uplynutím 30. 6. 2017. Nárok na odstupné mají z této skupiny ti zaměstnanci, kteří požádali o přijetí do služebního poměru, ale nebyli do něj přijati. Vzor oznámení pro zaměstnance podle § 190 odst. 5 ZSS je uveden [v příloze č. 3 k tomuto stanovisku](#). Vzor oznámení pro zaměstnance podle § 190 odst. 4 ZSS je uveden [v příloze č. 4 k tomuto stanovisku](#).

Článek 5

Vznik služebního poměru podle § 190a

(1) K otázkám vzniku služebního poměru podle § 190a srov. Metodický pokyn náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2015, kterým se stanoví podrobnosti ke vzniku služebního poměru dosavadních zaměstnanců ve služebních úřadech (zejména čl. 6, 8, 9⁷, 10⁸, 11, 14, 17, 18 a 19) přiměřeně (např. ve vzorech právních úkonů uvedených v přílohách metodického pokynu je třeba nahradit normativní na § 190 ZSS odkazy na § 190a ZSS).

(2) Při postupu podle § 190a ZSS je třeba reflektovat úpravu **§ 194 ZSS**. Lhůty stanovené v § 190 ZSS mohly být namísto ode dne 1. 7. 2015 počítány ode dne pozdějšího⁹ (tj. ode dne nabytí účinnosti systemizace nebo její změny podle § 194 odst. 1 ZSS nebo ode dne odpadnutí překážky v práci na straně zaměstnance podle § 194 odst. 2 ZSS) s tím, že případný pracovní poměr na dobu neurčitou neměl (nemá) zaniknout uplynutím 30. 6. 2017, ale měl (má) zaniknout ve lhůtě 2 let ode dne následujícího po dni nabytí účinnosti systemizace nebo její změny nebo ode dne odpadnutí překážky v práci na straně zaměstnance.

(3) Úprava § 190a ZSS se vztahuje i na zaměstnance dle článku 1 odst. 1, na jejichž místech byly v minulosti (od 1. 7. 2015) změněny systemizační atributy.

⁷ Rozhodnutí o žádosti o přijetí do služebního poměru vydá služební orgán nejpozději do čtyř měsíců od doručení žádosti o přijetí do služebního poměru (§ 190a odst. 4 ZSS).

⁸ Státní zaměstnanec, který byl přijat do služebního poměru na dobu neurčitou podle § 190a odst. 2 nebo 3 ZSS nemusí vykonat úřednickou zkoušku. Vznikem služebního poměru na dobu neurčitou podle § 190a odst. 2 nebo 3 ZSS platí fikce stanovená v § 190a odst. 6 ZSS, že státní zaměstnanec úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou část i zvláštní část v příslušném oboru/oborech služby). V den nástupu do služby, resp. po složení služebního slibu tedy vydá služební orgán tomuto státnímu zaměstnanci osvědčení o úspěšném vykonání úřednické zkoušky.

⁹ Kodlišnostíem v počítání lhůt pro některé skupiny dosavadních zaměstnanců srov. čl. 12 Metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2015, kterým se stanoví podrobnosti ke vzniku služebního poměru dosavadních zaměstnanců ve služebních úřadech.